

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia

Sulpicius <Severus>

Amstelodami, 1665

Artaxerxes Mnemon Rex Persarum Restitutio legis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11490

¹ defuncto jam Dario, ² qui unum de viginti annis rerum fuerat potitus, permissu ³ Artaxerxis secundi, non illius qui inter duos Xerxes fuit, sed hujus qui Dario Ocho successerat, Babylonia profectus, ⁴ multisque eum sequentibus, Hierosolymam pervenere. Vasa quoque diversi operis, & dona, quæ rex templo Dei miserat, cum duodecim Levitis. Vix enim hic numerus ex illa tribu repertus traditur. Is ⁵ cum deprehendisset Judæos ⁶ gentilium connubiis permixtos, multis increpitos, renunciare istiusmodi matrimoniis, ac filios ex his susceptos extrudi jubet: omnesque dicto parere. Purgatus populus, ⁷ veteris legis ritum agebat. Cæterum ⁸ Esdram nihil super reficienda urbe egisse comperio: credo potiolem curam ratus, plebem corruptis moribus reformare.

XVI. Erat

ne dicit, nullius sunt momenti, ut sapius monitum. *Horn.*

¹ *Defuncto jam Dario.*] De Ocho loquitur, qui ab Eunuchio Bagoa veneno necatus. *Diodor. xviii. 5.* Cadaver ipsius Bagoas felibus objecit, & ossa quædam illius, exprobranda crudelitatis causa, converti in manubria gladio-jussit. *Ælian. vi. Variar. Histor. 8.*

² *Qui unum de viginti annis.*] Sic Eusebius & alii.

³ *Artaxerxis secundi.*] Qui *μνήμων*, sive memor est cognominatus. *Drusius.* Fuit Longimanus, qui anno regni sui *vii.* Esdram, Nehemiam *xx.* misit in Judæam.

⁴ *Multisque eum sequentibus.*] Esdra *viii.* *Drusius* corrigit; *multique eum sequenti.* Nam si prior lectio recipitur, scribendum cum Galestinio, *Hierosolymam pervenit.* *Drus.*

⁵ *Gentilium.*] Gentium terræ Chanaan: item Ammonitarum, Moabitarum & Ægyptiorum. *Ezra 9. 1.* *Drus.* Deus *Exodi 34.* & *Deuteron. 7. 1.* præceperat Judæis ne uxores ducerent Chananæas, quæ incolebant terram sanctam à Judæis occupandam, idque ob periculum perversionis, ne scilicet ab

idololatriæ uxoribus pellicerentur ad colendum idola, ut insinuat Nehemias *c. ult. 24. & 26.* Idem judicium erat de Ammonitis, Moabitibus, Ægyptiis, &c. intellige, nisi uxores prius abjectis idolis ad Deum verum, & Judaïsmum se converterent; tunc enim licebat eas ducere uti Salomon duxit Rahab, & Booz duxit Ruth. Causam peccati Lyranus, & Glossa assignant hanc, quod Judæi venientes in Jerusalem, videntesque uxores suas ex labore & arumtis itineris macilentas, rugosas & deformes, eas contempserint, ideoque duxerint à vicinis gentibus juvenculas, vegetas & speciosas.

⁶ *Veteris legis ritum agebat.*] *Drusius* authorem respexisse putat ad solam de non ducendis alienigenis legem, quæ habetur *Exod. 34. 16.* In quo ipsum ratio fugit. Nam loquitur de universali veteris legis observatione; ac Scenopegiæ festum respicit, quod tum celebrarunt. Vide *Josephum xi. 5.*

⁷ *Esdram nihil super reficienda urbe egisse.*] Nam ea cura Nehemiæ fuit. Unde dicitur, Zorobabel templum extruxit: Ezras disciplinam reformavit: Nehemias urbem restituit. *Drus.*

1 Erat

XVI. ¹ Erat ea tempestate ² apud Babyloniam ³ Neemias, ⁴ minister regius, ⁵ gente Iudæus, ⁶ Artaxerxi merito obsequiorum charissimus. Is ⁷ Judæos percontatus, quis ⁸ paterna urbis status esset? ubi comperit, in iisdem ruinis jacere ⁹ patriam, totus sensibus conturbatus; cum gemitu multaque lachrymis orasse ad Deum traditur, delicta gentis suæ

repu-

¹ Erat ea tempestate.] Anno vigesimo regni Artaxerxis secundi. *Drus.* Primi. *Horn.*

² Apud Babyloniam.] Imo apud Susas. Nam diserte Nehem. I. I. ego eram in Susan Habbira: quod reddi potest, Susis in arce vel castro. Quanquam sunt qui malunt, in metropoli. *Drus.* Susa urbs nota per historicos & Poetas: sic dicta ob amoenitatem, ex nomine lillii, quod ילל, Hebræis, σασσα Persis, ut notat Athenæus, unde & σασσινον μύρον, sive ζεϊσκον, unguentum è lilio, memoratum eidem Athenæo, Theophrasto, Dioscoridi. *Grot.*

³ Neemias.] Inferenda est aspiratio, ut sit Nehemias. Huic pater erat Hachalias, & cognomentum Hatharsatha. *Drus.* Huic Neemiæ Camillum comparo. Ambo magnæ virtutis, seditionibus agitati, patriæ suæ restituti. Josephus ei hoc reddit elogium: ἀνὴρ ἐγένετο χρηστὸς τῶν φύσιν, καὶ δικαίος, καὶ ἀγαθὸς τῶν ἰσχυρῶν, φιλοπρόθυμος, καὶ ἀγαθὸς τῶν ἀποστόλων αἰώνιον αὐτῶν καὶ ἑλλήνων τῶν Ἰερουσαλὴμων τείχη. *Grot.*

⁴ Minister regius.] Minister vinarius, Chronicon Eusebii. יהלל הרשדן pincerna sive pocillator regis. Nehem. I. II. *Drus.* Causa cur Artaxerxes Judæo pincerna usus, hæc fuit, quia Persarum Reges vinum Chalybonium tantum sumebant, quod in Damasco Syriæ gignebatur. Athen. I. Suidas. Ergo, præter alias causas quæ accesserunt, Judæo pincerna, vinorum talium peritior, usus est. *A Lapid.* Multis Hebræis apud exteros Reges modicæ dignitates obtigere, ut Danieli & fociis ejus, Zorobabeli. Idem & posteris temporibus evenisse videas a-

put Mahumedanos reges Hispania, Africa, Ægypto, Perside, & Turcarum imperio. *Grot.*

⁵ Gente Judæus.] Ex hoc colligunt nonnulli Sulpicium statuisse Nehemiam esse ex tribu Juda. At non hoc dicit, & Judæum vocat, qui ex una duodecim tribuum. Nec aliunde quam ex II Maccab. II. 21. probari potest sacerdotem ex tribu Levi fuisse. Longævitas ejus argumentum est, quia jam anno primo Cyri cum Esdra reversus est Hierosolymam. ab eo autem ad xxxiii. Artaxerxis Longimani, ad quem Nehemias pervenit, fluxere anni xcvi. Ergo hoc tempore Nehemias minimum cxvi. annorum. Hoc argumentum posset aliquem movere, ut existimaret duos fuisse Nehemias. Sed quia plerique interpretes contra sunt, nolim id pro certo asserere. *Horn.*

⁶ Artaxerxi.] Josephus hunc perpetuo cum Xerxe confundit, xi. 5. Est autem Longimanus, non Mnemon. *Horn.*

⁷ Judæos.] Ἀἰδρῶς Ἰεδαί, id est, Judæos. Sic Græci lxx. Sed & pleraque Latina exemplaria habent, viri Juda: licet in aliis sit, ut etiam in fonte Ebræo, ex Juda. Quæ lectio ambiguitatem habet. Nam potest sensus esse, viri ex Juda, id est, Judæi: vel, venit Hannani & viri (alii cum eo) ex Juda, id est, Judæa. *Drus.*

⁸ Paternæ urbis.] Id est, patriæ. Aut paternæ, quoniam à patribus habitata, hoc est, à majoribus ejus. Sic traditio paternæ, quæ à majoribus tradita. Nam hos patres Ebræi vocant. *Idem.*

⁹ Patriam.] Jerosolymam. *Drus.* Et totam regionem. *Joseph.*

I

I EXTRA